

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Release

Basın Bildirisi

Mahkeme Yazı İşleri Müdürü tarafından yayımlanmıştır

ECHR 306 (2025)

19.12.2025

Kamu görevlilerinin meslekten ihracına ilişkin Türkiye aleyhine yapılan kitlesel başvuruların incelenmesine yönelik özel tedbirler

Türkiye’de 2016 yılında gerçekleşen darbe girişiminin ardından devlet memurları, yargı mensupları, askerî personel ve diğer kamu görevlilerinin meslekten ihracına ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuruların idari olarak etkin bir şekilde yönetilmesi amacıyla, 1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla bir takım özel tedbirler yürürlüğe girecektir.

2025 yılının Ekim ayı ortasından bu yana Mahkeme’ye, devlet memurlarının, yargı mensuplarının, askerî personel ve diğer kamu görevlilerinin meslekten ihracına ilişkin Türkiye aleyhine çok sayıda başvuru yapılmıştır. Mahkeme yakın gelecekte, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında aynı veya benzer şikâyetleri içeren kitlesel bir başvuru dalgası gerçekleşebileceğini öngörmektedir.

Bu çerçevede, Mahkeme Başkanı, adalet sisteminin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla, Mahkeme Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından beklenen başvuru dalgasının yönetilmesine yönelik bir takım özel idari tedbirler alınması gerektiğine karar vermiştir.

Bu tedbirlerin arasında, başvuruların bir [kapak sayfasıyla](#) sunulması, başvuru sahiplerinin Mahkeme’nin internet sitesinde yer alan resmî başvuru formunu indirmesi ve elektronik olarak doldurması ve hem kapak sayfasının hem de başvuru formunun her bir başvuru için ayrı ayrı doldurulması, çıktıların alınması ve bu şekilde gönderilmesi bulunmaktadır.

Söz konusu başvurularda **başvurucuların**, başvuru formunda açıkça belirtilmesi gereken meşru bir mazeret sundukları durumlar haricinde, Mahkeme’nin [Elektronik İletişim Hizmetleri](#) (eComms) aracılığıyla yapacakları yazışmalarında kullanacakları bir **e-posta adresi bildirmeleri zorunludur**.

Bu başvuruların incelenmesine ilişkin süreç hakkında iletişim, Mahkeme tarafından basın bildirimleri aracılığıyla yürütülecektir.

Arka plan

2025 yılının Ekim ayı ortasından bu yana Mahkeme’ye, devlet memurları, yargı mensupları, askerî personel ve diğer kamu görevlilerinin ulusal güvenliğe karşı tehdit oluşturan yapılara, özellikle de Türk makamları tarafından “Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması – FETÖ/PDY” olarak tanımlanan örgüte mensup olmaları iddiasıyla, veya bu yapılarla olan iltisakları ve irtibatları nedeniyle, meslekten ihracına ilişkin Türkiye aleyhine çok sayıda başvuru yapılmıştır. 15 Temmuz 2016’daki darbe girişiminin ardından gerçekleşen bu ihraçların ardından Türkiye’deki idare mahkemeleri ve Anayasa Mahkemesi önünde birçok dava açılmış ve konuya ilişkin Anayasa Mahkemesi birkaç ilke kararı vermiştir¹. Son dönemde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuru sayısındaki artışın bu kararları takiben gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Kamu görevinden ihraç edilen memur ve diğer kamu görevlilerinin sayısının çok yüksek olması nedeniyle Mahkeme, Sözleşme kapsamında aynı veya benzer şikâyetlerin öne sürüldüğü kitlesel bir başvuru dalgası gerçekleşeceğini öngörmektedir. İdari açıdan, bu denli yüksek sayıdaki başvurunun, Mahkeme’nin Sözleşme’nin 19. maddesinde öngörülen görevlerini yerine getirme ve Sözleşme’nin 34.

¹ N.E. (başvuru no. 2022/62466) ve A.S. (başvuru no. 2023/30928) başvurularına ilişkin 29 Mayıs 2025 tarihli Anayasa Mahkemesi Genel Kurul kararı; ve Erkan Sezgin (başvuru no. 2022/86339) başvurusuna ilişkin 16 Temmuz 2025 tarihli karar.

maddesi uyarınca bireysel başvuru hakkının etkinliğini koruma kapasitesinden taviz vermesi sonucunu doğurmadan, olağan bir şekilde işleme alınması mümkün görünmemektedir. Bu şartlarda, söz konusu başvuruların Mahkeme'ye ulaştıkları andan itibaren etkin bir şekilde yönetilebilmeleri amacıyla özel tedbirlerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Özel idari tedbirler

Bu bağlamda, Mahkeme Başkanı, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 9. maddesi uyarınca sahip olduğu Mahkeme'nin çalışma ve işleyişine yön verme yetkisi çerçevesinde, adalet sisteminin sağlıklı bir şekilde işletilmesi ve **meslekten ihraç davaları kategorisi kapsamında** sunulan bu başvuru grubunun idari açıdan etkin bir şekilde ele alınabilmesi amacıyla, Mahkeme Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından özel tedbirler alınması gerektiğine karar vermiştir². Bu doğrultuda, darbe girişiminin ardından kamu görevinden ihraç nedeniyle Mahkeme'ye başvuru sunmak isteyen başvuru sahipleri aşağıdaki şartlara riayet etmelidir:

1. Başvurular Mahkeme'ye, <https://www.echr.coe.int/web/echr/coverpage-tur> adresinden temin edilebilecek bir **kapak sayfası** eşliğinde sunulmalıdır. Bu belgeye ayrıca Mahkeme'nin internet sitesindeki "Applications (Başvurular) – Applicants - Other languages (Başvurucular - diğer diller) – Türkçe" sekmesi üzerinden ulaşılabilir. Bu kapak sayfası, başvuruların **doğru bir şekilde tespit edilmesini, kaydedilmesini ve işleme alınmasını** kolaylaştırmak için hazırlanmış **önemli bir idari belge** olup, Mahkeme'nin resmî başvuru formunu ikame etmeyecek ve şikâyetlerin hukuki değerlendirmesini yapmak amacıyla kullanılmayacaktır. Kapak sayfasındaki tüm alanların **elektronik olarak doldurulması** ve daha sonra kapak sayfasının **çıkışının** alınması zorunludur. Çıkışı alınan kapak sayfasının üzerinde her bir **başvurucuya özgü bir QR kod** bulunacaktır. Bu kapak sayfasının Mahkeme'ye gönderilen **başvuru formunun en üstüne konulması gerekmektedir**.

Kapak sayfasında yer alan sorular, başvuru sürecini daha sistemli bir şekilde yürütebilmek amacıyla, Mahkeme'ye şimdiye kadar gelen benzer başvurulardaki ortak unsurlar ışığında geliştirilmiştir. Başvurucuların sorulara doğru ve gerçeğe uygun şekilde cevap vermesi beklenmektedir.

Yazı İşleri Müdürlüğü'nün idari ihtiyaçları ve iç hukuktaki gelişmeler doğrultusunda kapak sayfası **zaman zaman** güncellenebileceğinden, başvuru sahiplerinin yukarıdaki internet adresinde yer alan **kapak sayfasının en son versiyonunu** kullandıklarından emin olmaları tavsiye edilir.

2. Ayrıca başvuru sahipleri, Mahkeme'nin internet sitesinde yer alan **resmî başvuru formunu** kullanmaya devam etmelidir. Mahkeme'nin internet sitesinden³ indirilen ve başvuru sahibinin bilgilerinin doğrudan Mahkeme'nin veri tabanına kaydedilmesini kolaylaştıran kişiye özgü bir barkod bulunduran bu başvuru formu, **elektronik olarak doldurulmalıdır**. Doldurulan form **kaydedilmeli** ve Mahkeme'ye gönderilmek üzere **çıkışı alınmalıdır**. Başvuru sahibinin şikâyetleri münhasıran, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 47. maddesine uygun olarak doldurulmuş olması gereken bu formun içeriği üzerinden değerlendirilecektir. Başvuru formu doldurulurken Mahkeme İç Tüzüğü'nün 47. maddesine riayet edilmemesi, başvuruların Mahkeme tarafından incelenmemesine yol açabilir.

² Mahkeme tarafından çok sayıda başvuru alınmasını takiben uygulanabilecek özel tedbirlere ilişkin olarak ayrıca bakınız: Mahkeme İç Tüzüğü'nün 32. maddesi uyarınca Mahkeme Başkanı tarafından 25 Ağustos 2022 tarihinde yayımlanan Mahkeme'ye kitlesel başvuru akını yaşanması durumunda başvuruların incelenmesine ilişkin [Uygulama Yönergesi](#).

³ Başvuru formunun nasıl indirileceğine dair talimatlar için Mahkeme'nin internet sitesine bakınız https://www.echr.coe.int/web/echr/apply-to-the-court-other-languages?filter_category_9115490=1675243.

3. Hem başvuru formu hem de kapak sayfası, bir temsilci tarafından birden fazla başvurucu adına başvuru yapılması durumunda dahi, **her bir başvurucu için ayrı ayrı** doldurulmalı ve çıktıları alınmalıdır.

Bu talimatlara riayet edilmemesi, özellikle de kapak sayfasının gönderilmemesi, zorunlu ve kaçınılmaz olarak **başvurunun işleme konulmasında kayda değer gecikmelere** sebep olacaktır.

Başvurucularla yazışmalar

Başvuruların kaydına dair bilgilendirmeler de dâhil olmak üzere başvuru ile ilgili yazışmalar, ilke olarak, **Mahkeme'nin Elektronik İletişim Hizmetleri (eComms)** üzerinden yapılacaktır. Başvuruculara, başvurularının kaydının yapıldığına dair ayrıca posta aracılığıyla bir yazı gönderilmeyecektir. Bu nedenle başvuru formunda, başvurucuya veya temsil ediliyor olması hâlinde temsilcisine ait bir e-posta adresi belirtilmelidir. Şayet başvuru meşru nedenlerden ötürü bu yükümlülüğü yerine getiremiyorsa, başvuru formunda açıkça bu nedenleri belirtmelidir. Başvuru formunda başvurucuya ya da temsilcisine ait bir e-posta adresinin sunulmuş olması halinde, eComms sisteminin kullanımına rıza gösterildiği kabul edilecektir⁴.

Kural olarak Mahkeme, meslekten ihraç kategorisindeki bireysel başvurulara ilişkin bilgi taleplerine yanıt vermeyecektir. Bu başvuruların incelenmesine ilişkin bilgiler Mahkeme tarafından basın bildirileri aracılığıyla duyurulacaktır.

Tedbirlerin yürürlüğe giriş tarihi

Bu tedbirler, devlet memurları, yargı mensupları, askerî personel ve diğer kamu görevlilerinin meslekten ihracına ilişkin olarak Türkiye aleyhine Mahkeme'ye **1 Ocak 2026 ve sonrasında** yapılan tüm başvurular için geçerli olup, belirtilen tarihten itibaren başvuru yapanların bunlara uyması gerekmektedir.

Yazı İşleri Müdürlüğü, gerekli görmesi halinde, Mahkeme'ye başvurusunu bu tedbirlerin yürürlüğe girdiği tarihten önce göndermiş olan başvuru yapanlarla iletişime geçerek, kapak sayfasını doldurmak suretiyle başvurularını tamamlamalarını talep edebilir.

İşbu basın bildirisi Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Mahkeme için bağlayıcı değildir. Mahkeme'ye ve kararlarına ilişkin daha fazla bilgi için bakınız www.echr.coe.int.

Mahkeme'yi takip edin: Bluesky [@echr.coe.int](https://bsky.app/profile/echr.coe.int), X [ECHR CEDH](https://twitter.com/echr_cedh), [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/echr), ve [YouTube](https://www.youtube.com/channel/UCk1j8v8v8v8v8v8v8v8v8v8).

Basın bildirileri e-posta listesine abone olmak için [ECHRPress](https://www.echr.coe.int/subscribe) ile iletişime geçin.

Mahkeme'nin basın bildirilerine nereden ulaşılır? [HUDOC - Press collection](https://www.echr.coe.int/press)

Basın iletişim bilgileri

echrpress@echr.coe.int | tel: +33 3 90 21 42 08

Basın mensuplarının soruları, Basın Birimi'ne e-posta veya telefon yoluyla iletilebilir.

Tracey Turner-Tretz (tel: + 33 3 88 41 35 30)

Denis Lambert (tel: + 33 3 90 21 41 09)

Inci Ertekin (tel: + 33 3 90 21 55 30)

Jane Swift (tel: + 33 3 88 41 29 04)

Claire Windsor (tel: + 33 3 88 41 24 01)

⁴ Başvurucular veya temsilcileri eComms'un nasıl kullanılacağına ilişkin kılavuza aşağıdaki adresten ulaşabilir: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/ecomms_user_manual_for_representatives_tur?download=true

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ihlal edildiği yönündeki iddiaları incelemek amacıyla 1959 yılında Avrupa Konseyi üye devletleri tarafından Strazburg'da kurulmuştur.